

Jeanette Winterson. Tidsklyftan. En vintersaga på nytt.

W&W. Översättning av Lena Fries-Gedin.

Shakespeare har för många varit vägen till läkedom, hopp och upprättelse. På den stora rättspsykiatriska kliniken i Broadmoor i England mötte jag ett team psykologer och skötare som satte upp Shakespeares pjäser tillsammans med patienterna, för att sedan söka förstå den egna personligheten och utsattheten utifrån dramats alla olika gestalter. Författaren Marilynne Robinson har i sin essäsamling "The Givenness of Things" visat hur Shakespeare är en central person i hennes egen teologi, inte minst för de många försonande sluten som läker trasiga och destruktiva gestalters handlingar. Correns bokcirkel som läste Jeanette Wintersons "Skymningsporten" (2015) minns hur Shakespeare där träder fram som ett ljus i ett kompakt mörker med ord till skydd för den utsatta människan.

Det är till Shakespeare som Jeanette Winterson återvänder med romanen "Tidsklyftan". En berättelse som är en tolkning, en parafra, en remix av Shakespeares "En vintersaga". Lika lekfylld gjord som Shakespeares originalverk. Lika tragisk tecknade porträtt av fädernas maktbegär och missgärningar, den destruktiva svartsjukan och samma hopp som bärs upp av biroller och den unga generationen. I "Tidsklyftan" har den böhmiske kungen Polixenes och Siciliens kung Leontes blivit två framgångsrika affärsmän Xeno och Leo som i sin ungdom älskade varandra som ett par, men som i vuxen ålder går skilda vägar. Jeanette Winterson tolkar de båda människors relation som homosexuell och förtydligar vad Shakespeare själv nog ville visa i en annan tid. Leos svartsjuka och paranoida tankar som han riktar både mot Xeno och sin egen hustru MiMi beskrivs med både humor och sorg. Vem är objektet för hans svartsjuka? Hur får han verkligheten att bli ett med sina egna paranoida tankar? Det främsta offret för svartsjukan är det barn som MiMi väntar och som ska växa upp i ett främmande hem till den vackra unga kvinnan Perdita.

Jeanette Winterson gör tydligt och klart detta är en berättelse som vilar i Shakespeares ord. Hon börjar med en resumé av den ursprungliga "En vintersaga" och avslutar den med en betraktelse av Shakespeares betydelse för försoning och förlåtelse. Tidsklyftan mellan Shakespeare och oss överbryggs, på samma sätt som då, nu och framtid i våra egna liv söker sig mot varandra. Hur lätt det är att förändra och rasera ett liv men också möjligt att återfinna det. "Trots att jorden är förlorad, kommer den att återfinnas".

Jeanette Winterson har ett exakt gehör för att skriva Shakespeare in i vår tid.
”Tidsklyftan” får mig också att intensivt längta till sommarens föreställningar av
Shakespeare på Gräsgården i Vadstena.

Jakob Carlander